

Integraal Waterbeleid

Benedenshelde
bekken

Samen werken aan water

BENEDENSHELDEBEKKEN BEKKENSPECIFIEK DEEL

STROOMGEBIEDBEHEERPLAN VOOR DE SCHELDE 2016-2021

INHOUD

EEN KORTE VOORSTELLING	5
BELANGRIJKE GEBIEDEN UITGELICHT	19
KALKENVAART	21
GETIJDENRIVIEREN ZEESCHELDE, RUPEL EN BENEDENDURME	23
BENEDENVLIET	25
DRIE MOLENBEKEN	27
GROTE MOLENBEEK-VLIET	28
WATEROVERLEG IN HET BEKKEN	31

BENEDENSCHELDEBEKKEN BEKKENSPECIFIEK DEEL

STROOMGEBIEDBEHEERPLAN VOOR DE SCHELDE 2016-2021

WOORD VOORAF

Beste lezer

Ook de komende jaren zetten waterbeheerders, rioolbeheerders en andere partners in het integraal waterbeleid hun inspanningen voor een proper en veilig Benedenscheldebekken verder. Stap voor stap werken ze aan een goede watertoestand. Zo herstellen ze de structuur van waterlopen, werken ze vismigratieknelpunten weg, breiden ze het rioleringsstelsel verder uit, voorzien ze bijkomende overstromingsgebieden, enz. Het stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde en het bekkenspecifieke deel voor het Benedenscheldebekken geven hierbij de richting aan.

In één speerpuntgebied en vijf aandachtsgebieden schakelen we een versnelling hoger. In die gebieden willen we in 2021 of 2027 een goede watertoestand bereikt hebben. Het bekkensecretaariaat brengt er alle betrokkenen samen in een gebiedsgericht overleg om maatregelen en acties te bundelen en op elkaar af te stemmen. Zo komen we op het terrein sneller tot resultaat.

Met deze brochure bieden we u een voorsmaakje van wat u de komende jaren mag verwachten in het Benedenscheldebekken. We zetten enkele gebieden en acties in de kijker. Benieuwd naar meer? U kunt het volledige bekkenspecifieke deel nalezen op de website www.benedenscheldebekken.be.

Veel leesplezier

BENEDEN
SCHELDE
BEKKEN

EEN KORTE VOORSTELLING

WAT MAAKT HET BENEDENSCHELDE- BEKKEN ZO UNIEK?

De Schelde ontspringt in Frankrijk bij Gouy ten zuiden van Cambrai en mondt na 350 km in Nederland nabij Vlissingen uit in de Noordzee. Vanaf de Frans-Vlaamse grens tot Gent heet de rivier Boven-Schelde. Het deel tussen Gent en de Belgisch-Nederlandse grens wordt Zeeschelde of Beneden-Schelde genoemd, het deel stroomafwaarts hiervan Westerschelde.

Het Benedenscheldebekken omvat het Vlaamse deel van het stroomgebied van de tijevoelige rivieren van het Schelde-estuarium: de Zeeschelde, de Durme (tot aan de dam in Lokeren) en de Rupel. Het bekken ligt deels in Antwerpen (50%), Oost-Vlaanderen (42%) en Vlaams-Brabant (8%). 69 gemeenten liggen volledig of gedeeltelijk binnen het bekken.

Het Benedenscheldebekken is een erg verscheiden bekken en omvat onder meer de Voorkempen, het Waasland, de Antwerpse agglomeratie, het Scheldeland, de Durmestreek en Klein-Brabant.

Het Schelde-estuarium: uniek in Europa

De invloed van de Noordzee op de Schelde is merkbaar tot in Gent. Het tijegebonden deel van de Schelde noemen we het Schelde-estuarium. Hier vermengt het zoete rivierwater zich met het zoute water van de Noordzee, waardoor een zoet-zout gradiënt ontstaat. Met een geleidelijke gradiënt over een afstand van tientallen kilometers van zoet over brak naar zout water is het Schelde-estuarium een uniek overgangsg gebied in Europa.

Zowel de Zeeschelde, als de Durme en de Rupel die in de Zeeschelde uitmonden, behoren tot het estuarium en ondervinden de getijdeninvloed. De scheidingslijn tussen zoet en brak ligt stroomopwaarts van Antwerpen. De scheidingslijn verschuift met het getij en met de seizoenen mee.

De Zeeschelde is tijgevoelig tot aan de sluis van Merelbeke op de Ringvaart en tot aan de dam in Gentbrugge. De grens op de Durme ligt aan de dam in Lokeren. Vooral het feit dat getijdeverschillen tot in het zoete gedeelte van de rivier optreden, is uniek in West-Europa.

Waar het water samenkomt

Het water van een groot deel van het Scheldebekken stroomt uiteindelijk via de Zeeschelde naar de Noordzee. Zo stromen de Dender, de Nete, de Demer, de Dijle en de Zenne met hun vuilvracht af naar het Benedenscheldebekken. Ook heel wat zijbeken wateren rechtstreeks in de Benedenschelde uit.

Druk bevaren

Het Benedenscheldebekken heeft een dicht netwerk van waterwegen. Met de Antwerpse havendokken aan de linker- en rechteroever van de Schelde herbergt het bekken bovendien een wereldhaven.

Naast de Zeeschelde en de Rupel doorsnijden het Albertkanaal, de Schelde-Rijnverbinding, het Zeekanaal Brussel-Schelde en het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten het bekken.

De Zeeschelde en de kanalen verbinden de havens van Antwerpen, Gent, Terneuzen (NL), Vlissingen (NL) en zelfs Brussel. En via de Leie en de Boven-Schelde verbindt de Zeeschelde Vlaanderen en Nederland met Frankrijk.

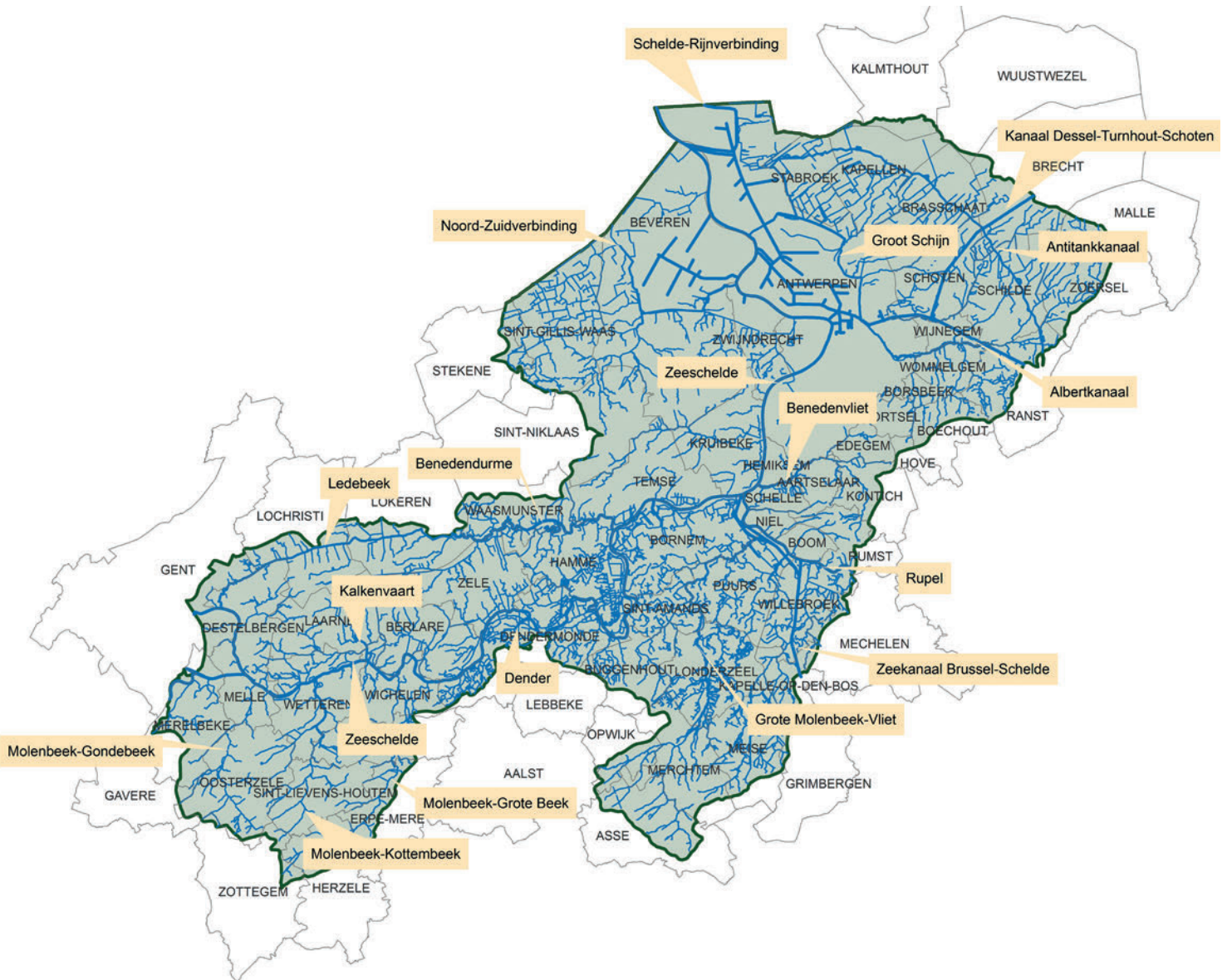
Het feit dat de getijden tot ver in het zoete gedeelte van de Schelde optreden, is uniek in West-Europa.

Albertkanaal ter hoogte van Merksem (Antwerpen)

Schelde ter hoogte van Wichelen

Waterlopen en gemeenten in het Benedenscheldebekken

Stroomgebiedbeheerplan, instrument voor een integraal waterbeheer

De stroomgebiedbeheerplannen geven uitvoering aan het decreet Integraal Waterbeleid, een decreet dat twee Europese richtlijnen omzet in Vlaamse wetgeving:

- » De Kaderrichtlijn Water (2000) wil de waterkwaliteit en de watervoorraden in Europa veilig stellen, de gevolgen van overstromingen en perioden van droogte afzwakken en de lidstaten verplichten duurzaam met water om te springen.
- » De Overstromingsrichtlijn (2007) vraagt om het risico op overstromingen beter in te schatten en maatregelen te nemen om de schade te beperken.

De plannen geven ook invulling aan de beleidsvoornemens uit de waterbeleidsnota van de Vlaamse Regering.

Europa deelt haar watersysteem op in de stroomgebieden van de grote rivieren en pakt het waterbeheer aan per stroomgebieddistrict. Een stroomgebieddistrict wordt gevormd door een of meer aan elkaar hangende stroomgebieden, samen met het grondwater en het kustwater dat erbij hoort. Vlaanderen ligt voor het grootste deel in het internationale stroomgebieddistrict van de Schelde en voor een kleiner deel in dat van de Maas. Vlaanderen deelt het watersysteem verder op in elf bekkens, waaronder het Benedenscheldebekken. Het water in een bekken stroomt naar één of naar enkele grotere en meestal bevaarbare waterlopen.

Elke zes jaar stelt Vlaanderen stroomgebiedbeheerplannen voor de Schelde en de Maas vast. In die plannen worden de maatregelen vastgelegd die Vlaanderen zal nemen om de toestand van het oppervlakte- en grondwater te verbeteren en om ons beter te beschermen tegen overstromingen. Op 18 december 2015 keurde de Vlaamse Regering de stroomgebiedbeheerplannen voor de periode 2016-2021 goed.

De plannen bevatten verschillende onderdelen:

- » plandelen op het niveau van Vlaanderen
- » plandelen op het niveau van een bekken (bekkenspecifieke delen).
- » plandelen op het niveau van een grondwatersysteem (grondwatersysteemspecifieke delen)
- » een maatregelenprogramma
- » zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen per gemeente.

Meer informatie over de stroomgebiedbeheerplannen of over het integraal waterbeleid in Vlaanderen? Ga naar www.integraalwaterbeleid.be of lees de brochure '[Samen voor een gestroomlijnd waterbeleid](#)'.

Bekkenspecifiek deel, focus op het oppervlaktewater in het bekken

Een bekkenspecifiek deel van een stroomgebiedbeheerplan focust op het oppervlaktewater in het bekken en bestaat uit volgende hoofdstukken:

- » Een algemene beschrijving van de ligging van het bekken en van wat het bekken kenmerkt.
- » Analyses beschrijven de belangrijkste economische sectoren in het bekken en de invloed van deze sectoren op het watersysteem. Ook de aanwezigheid van beschermde gebieden en het overstromingsrisico in het bekken wordt in dit hoofdstuk behandeld.
- » De milieudoelstellingen waaraan de toestand van het oppervlaktewater getoetst wordt en de huidige toestand in het bekken.
- » De visie op het waterbeheer in het bekken. Welke watergebonden problemen doen zich voor en hoe wil de overheid de problemen aanpakken.
- » De acties om de toestand van het oppervlaktewater te verbeteren of ons beter te beschermen tegen overstromingen. Ze hebben betrekking op het ganse bekken, op een bepaald gebied of op een bepaalde waterloop in het bekken.
- » Een beknopt overzicht van de vooruitgang van de toestand van het watersysteem in het bekken in de voorbije zes jaar en een overzicht van de gemotiveerde afwijkingen op het behalen van de milieudoelstellingen.

Raadpleeg het bekkenspecifieke deel voor het Benedenscheldebekken op www.benedenscheldebekken.be.

WIE ZIJN DE SPELERS IN HET BEKKEN?

WATERLOOPBEHEEDERS	
Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z), nv De Scheepvaart, Afdeling Maritieme Toegang (AMT) (Vanaf 1 januari 2018 fuseren Waterwegen en Zeekanaal NV en nv De Scheepvaart in De Vlaamse Waterweg nv.)	<ul style="list-style-type: none"> • beheren de bevaarbare waterlopen
Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	<ul style="list-style-type: none"> • beheert de onbevaarbare waterlopen van eerste categorie
Provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant	<ul style="list-style-type: none"> • beheren de onbevaarbare waterlopen van tweede categorie buiten de polders
Opwijk, Sint-Niklaas, Buggenhout, Gent (Veel gemeenten hebben het beheer overgedragen aan de provincie. Deze waterlopen zijn geherklasseerd naar waterlopen van tweede categorie.)	<ul style="list-style-type: none"> • beheren de onbevaarbare waterlopen van derde categorie buiten de polders
Polders van Ettenhoven, Muisbroek, Vliet en Ziebbeek, Willebroek, Scheldeschorren-Noord, Krui-beke, Oost-Sive-Schouselbroek, Land van Waas, tussen Schelde en Durme, Schelde Durme Oost, Vlassenbroek, Bergenmeersen, Tielrode, Moervaart en Zuidlede, Belham	<ul style="list-style-type: none"> • beheren de onbevaarbare waterlopen van tweede en derde categorie binnen de polders
KWALITEITSBEHEER VAN HET OPPERVLAKTEWATER	
Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	<ul style="list-style-type: none"> • meet en modelleert de oppervlaktewater- en waterbodemkwaliteit en rapporteert erover • meet, inventariseert en modelleert de emissies in het water en rapporteert erover • houdt toezicht op de drinkwatervoorziening en de waterzuivering • adviseert milieuvergunningaanvragen voor afvalwaterlozingen
Aquaflin	<ul style="list-style-type: none"> • ontwerpt en bouwt de bovengemeentelijke infrastructuur voor waterzuivering • exploiteert rioolwaterzuiveringsinstallaties en bovengemeentelijke rioleringen
Gemeenten	<ul style="list-style-type: none"> • staan in voor de uitbouw en het beheer van het gemeentelijk rioleringsstelsel
Watermaatschappijen en rioleringsinstanties	<ul style="list-style-type: none"> • zijn verantwoordelijk voor de opvang, het transport en de zuivering van het afvalwater (Voor de uitvoering van deze saneringsplicht, hebben de watermaatschappijen contracten afgesloten met de gemeenten en Aquaflin, met daarin afspraken over de organisatie en de financiering).
DRINKWATERVEROORZIENING	
De Watergroep, Water-link, PIDPA, Farys	<ul style="list-style-type: none"> • staan in voor de winning, distributie en het transport van drinkwater
GRONDWATER	
Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	<ul style="list-style-type: none"> • beheert de kwaliteit en de kwantiteit van het grondwater

OP WEG NAAR DE GOEDE TOESTAND

De Europese kaderrichtlijn Water wil voor al het oppervlaktewater in Europa de goede toestand bereiken. De goede toestand voor oppervlaktewater heeft een ecologische en een chemische component.

Resultaten: van matig ... tot niet zo goed

In het Benedenscheldebekken wordt nergens de goede ecologische toestand gehaald. De ecologische toestand van de meeste waterlopen is zelfs slecht of ontoereikend. Een matige ecologische toestand treffen we aan in het meer Bloklersdijk, de Zeeschelde (vanaf de monding van de Dender tot de monding van de Durme) en in 4 lokale waterlopen in de Antwerpse Kempen (Laarse Beek, Wezelse Beek, Antitankgracht-Noord en Antitankgracht-Zuid).

Net zoals in de rest van Vlaanderen, blijkt vooral fosfor een probleemparameter in het Benedenscheldebekken. Van de biologische kwaliteitsparameters scoren zowel

waterplanten als vis slecht in bijna de helft van de waterlopen. De macro-invertebraten en de structuurkwaliteit van de waterloop doen het iets beter. Hier is de beoordeling overwegend ontoereikend tot matig.

Ook de chemische toestand voldoet niet. Zo zijn er overschrijdingen van PAK's (polycyclische aromatische koolwaterstoffen) in de Antwerpse havendokken, de Schelde en de Rupel. Een aantal zware metalen, zoals kobalt en kwik, vormen 'alomtegenwoordige' stoffen. Dit betekent dat de norm wordt overschreden in de meeste onderzochte waterlopen, niet enkel in het Benedenscheldebekken, maar in heel Vlaanderen.

De meeste waterlopen in het bekken hebben een slechte of ontoereikende ecologische toestand.

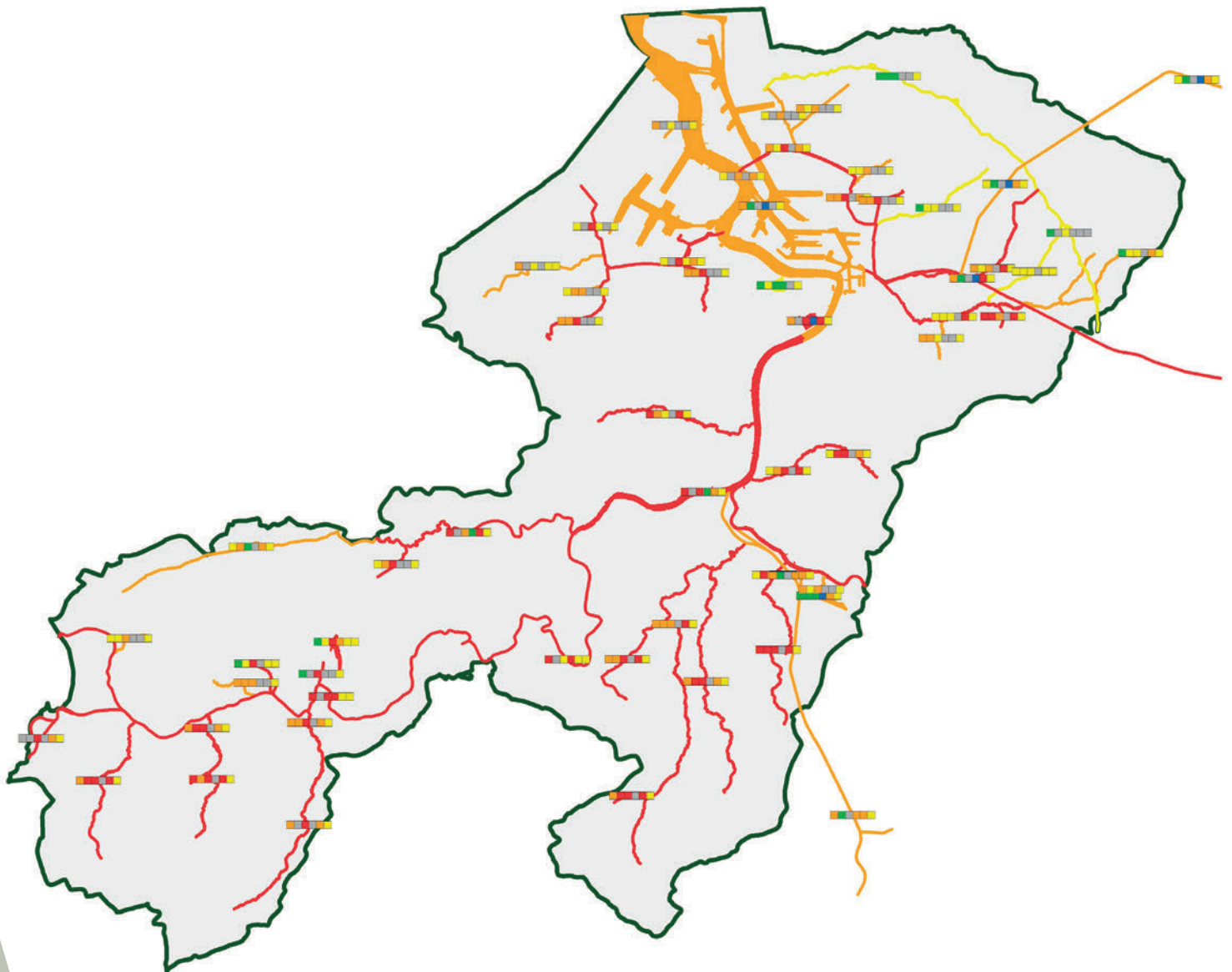
Wat is 'de goede toestand'?

De kaderrichtlijn Water stelt strenge eisen aan de toestand van het watersysteem. Bovendien geldt het one-out, all-out principe: het slechtst scorende kwaliteitselement bepaalt de globale toestandsbeoordeling van het waterlichaam.

De goede ecologische toestand wordt bepaald door tal van factoren die nauw met elkaar verbonden zijn: de aanwezigheid van waterplanten, macro-invertebraten en vissen (biologische parameters), de structuurkwaliteit (hydromorfologie) van de waterloop en fysisch-chemische parameters zoals het zuurstof-, stikstof- en fosforgehalte. Het gecombineerde effect van al deze factoren bepaalt de ecologische kwaliteit van een waterloop.

In sterk veranderde en kunstmatige wateren heeft het biologisch leven niet dezelfde ontwikkelingskansen. Daarom hebben deze wateren een aangepaste doelstelling, namelijk een goed ecologisch potentieel.

De goede chemische toestand betekent dat de milieukwaliteitsnormen gehaald worden voor gevaarlijke stoffen zoals zware metalen, PAK's en pesticiden.

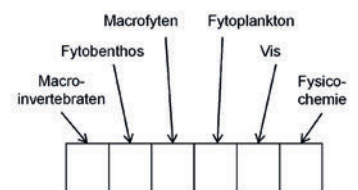

Globale beoordeling ecologische toestand/potentieel

- ~ Geen of onvoldoende meetresultaten
- ~ Zeer goed
- ~ Goed
- ~ Matig
- ~ Ontoereikend
- ~ Slecht

Individuele elementen die ecologische toestand/potentieel bepalen

- Geen of onvoldoende meetresultaten
- Zeer goed
- Goed
- Matig
- Ontoereikend
- Slecht

Beoordeling van de ecologische toestand/potentieel voor de grotere waterlopen in het Benedenscheldebekken

Waar komt de vervuiling vandaan?

De belasting van het oppervlaktewater met zuurstofbindende stoffen en nutriënten is hoog in het Benedenscheldebekken.

Zuurstofbindende stoffen

Door de hoge bevolkingsdichtheid en de industrie in het havengebied is de belasting met zuurstofbindende stoffen (CZV) hoog. Het Benedenscheldebekken kent in vergelijking met de andere bekkens de hoogste belasting aan CZV. De restvuilvracht van het gezuiverde afvalwater (vooral van de Antwerpse agglomeratie) en afvalwater dat ongezuiverd in de waterlopen terecht komt, zijn een belangrijke bron van CZV. Ook industriële activiteiten hebben een groot aandeel in de belasting, vooral in het havengebied.

“ **De hoge bevolkingsdichtheid en de industrie in het havengebied zorgen voor een hoge belasting met zuurstofbindende stoffen.** ”

Nutriënten

Voor stikstof en fosfor behoort het Benedenscheldebekken tot de koplopers van de Vlaamse bekkens. Vooral in de afstroomgebieden van de Zeeschelde, helemaal opwaarts in het bekken en aan de samenvloeiingszone met de Rupel opwaarts Antwerpen, is de stikstof- en fosfordruk hoog.

Ongeveer de helft van de vervuiling door stikstof en een vierde van de vervuiling door fosfor komen van de landbouw. Te veel nutriënten in het water geven aanleiding tot eutrofiëring. Planten zoals algen gaan zich explosief ontwikkelen, waardoor er minder licht in het water kan doordringen en waardoor een tekort aan zuurstof kan optreden.

Hoe halen we de goede toestand?

Puntbronnen saneren

Alle grotere rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI) in het Benedenscheldebekken zijn operationeel. Onze inspanningen richten zich nu op het collecteren van de laatste grote lozingspunten, het afkoppelen en bufferen van verharde en onverharde oppervlakken, het saneren van problematische overstorten, het aanleggen van bijkomende rioleringen, het aanleggen van individuele en kleinschalige waterzuiveringsinstallaties en het optimaliseren van de bestaande rioolwaterzuiveringsinstallaties.

Zo is het verder saneren van de lozingspunten in de stroomgebieden van de Molenbeek-Gondebeek en de Molenbeek-Grote Beek prioritair voor enkele natuurgebieden. In de regio van het Land van Waas en het stroomgebied van de Vliet moet het gemeentelijk rioleringsstelsel verder uitgebouwd worden. En in de zuiveringsgebieden langs de Benedenvliet is de verdunning groot. Door verharde oppervlakken en grachten van de riolering af te koppelen, willen we er de verdunning aanpakken.

Klein Schijn, watervervuiling

Beluchting actief slibstelsysteem van een waterzuiveringsinstallatie

Diffuse verontreiniging aanpakken

Het gebruik van (kunst)mest op landbouwgronden zorgt voor een belangrijke druk van nutriënten (stikstof en fosfor) op de watersystemen. Maatregelen om de nutriëntendruk te verminderen, zijn ingebed in het mestbeleid. Via het waterbeleid zetten we in op bufferstroken om instroming naar de waterloop tegen te gaan. In de omgeving van Hamme starten we een project op om verontreiniging door gewasbeschermingsmiddelen uit de land- en tuinbouw terug te dringen.

Een betere structuurkwaliteit draagt bij aan het zelfreinigend vermogen van de waterlopen.

We zorgen voor ecologisch herstel

Niet alleen de waterkwaliteit, maar ook de structuur van een waterloop (variatie in breedte en diepte, mate van meanderen, structuur van bedding en oevers, ...) heeft een grote invloed op de organismen die er voorkomen. Hoe meer variatie in de structuur, hoe meer verschillende biotopen er kunnen bestaan en hoe meer

dier- en plantensoorten er kunnen voorkomen. Een betere structuurkwaliteit draagt bovendien bij aan het zelfreinigend vermogen van de waterlopen.

Waar nodig herstellen we de structuur van waterlopen. Vaak combineren we structuurherstel met een herstel van de natuurlijke waterberging. We beheren waterlopen minder strak, waardoor er terug natuurlijke meanders en variatie in de waterloop ontstaan. In Natura 2000-gebieden zorgt structuurherstel voor winst met de instandhoudingsdoelstellingen.

Meer slikken en schorren

Het Schelde-estuarium herbergt zeldzame leefgebieden (habitats) en soorten waaronder slikken en schorren. Slikken en schorren hebben een belangrijke regulerende functie in de huishouding van mineralen en andere stoffen en zijn ecologisch erg waardevol. Grote delen ervan zijn ingekleurd als Europees Vogel- of Habitatrichtlijngebied. De instandhoudingsdoelstellingen voor het Schelde-estuarium willen de aquatische en de terrestrische leefgebieden en soorten van het gebied herstellen. Deze doelstellingen werden ook opgenomen in het geactualiseerde Sigmaplan. Zo voorziet het Sigmaplan dat het Schelde-estuarium uitgebreid wordt met 2.000 ha intergetijdengebied waarvan 1.500 ha schorren en 500 ha slikken. Het grootste deel hiervan ligt in het Benedenscheldebekken.

Vrije vismigratie herstellen

De waterkwaliteit verbetert en de vissen keren terug naar onze waterlopen. Maar er is meer nodig. Vissen verplaatsen zich voortdurend op zoek naar voedsel, voortplantingsplaatsen, overwinteringsgebieden of nieuwe leefgebieden. Vaak verhinderen pompgemalen, uitwateringsinstallaties en terugslagkleppen de vissen om waterlopen op te zwemmen.

In uitvoering van het palingbeheerplan en de prioriteitenkaart vismigratie pakken we die vismigratieknelpunten één voor één aan. De Zeeschelde en de Durme zijn aangeduid als prioritaire waterlopen voor vismigratie. Een belangrijk knelpunt is de verbinding tussen het gebied van de Kalkenvaart en de Driesesloot met de Schelde. Een oplossing is essentieel voor het bereiken van de goede toestand in het speerpuntgebied Kalkenvaart.

Erosie bestrijden en vervuilde waterbodems saneren

Het uiterste zuiden van het Benedenscheldebekken, voornamelijk de bovenlopen van de drie Molenbeken en van de Grote Molenbeek-Vliet, is erosiegevoelig waardoor modder en nutriënten van de akkers in de waterlopen en hun valleien terecht komen. We bestrijden er erosie door een goede landbouwbedrijfsvoering, de aanleg van bufferstroken en kleine landschapselementen en de uitvoering van de erosiebestrijdingsplannen.

Ook het saneren van verontreinigde waterbodems is een onmisbare schakel om de goede toestand te kunnen bereiken. Vervuilde waterbodems staan immers een verdere verbetering van de waterkwaliteit en een ecologisch herstel van de waterloop in de weg. De bodem van de Fabrieksloup in Willebroek, van de Dambeek in Berlare en van de Wullebeek in Niel zijn prioritair te saneren waterbodems.

Schelde ter hoogte van Sint-Amands

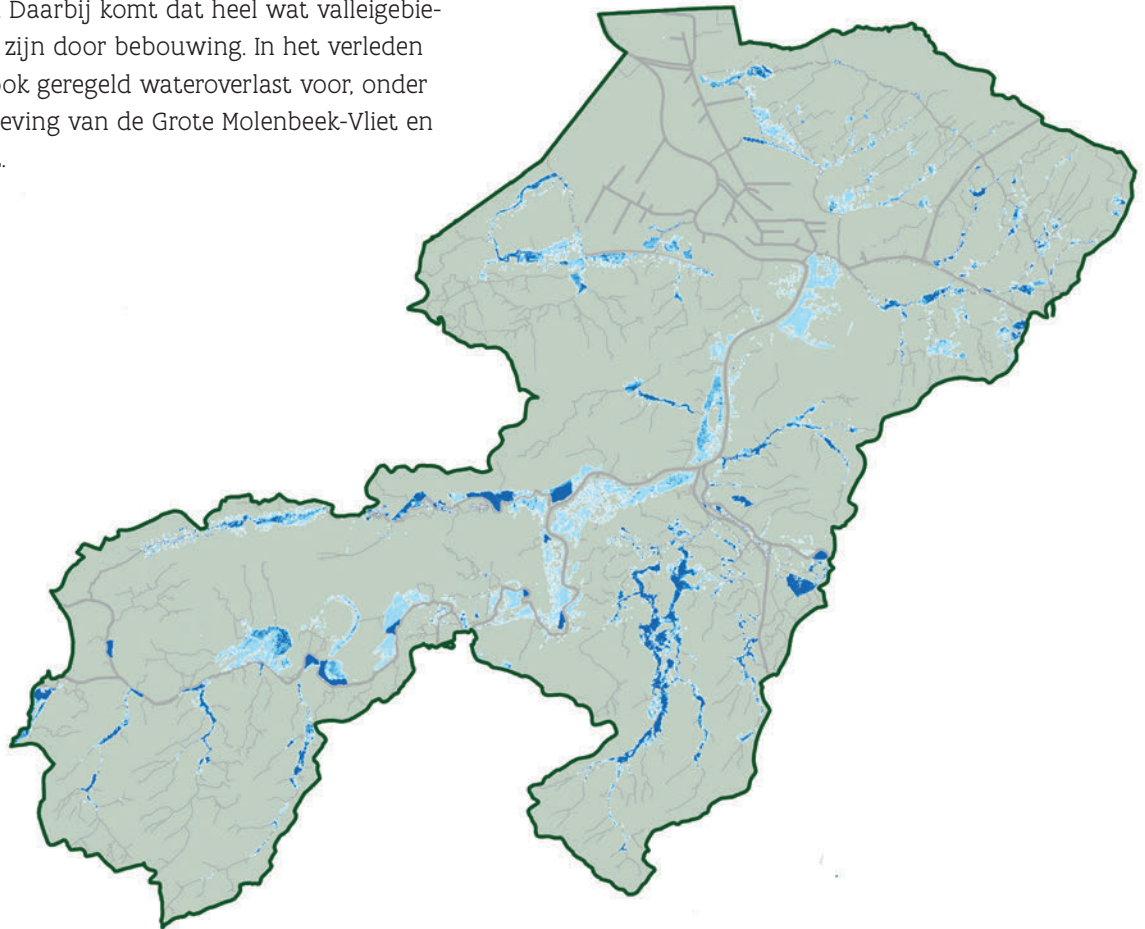

Het **bekkenspecifieke deel voor het Benedenscheldebekken** bevat bijkomende acties om de toestand van het oppervlaktewater in het bekken te verbeteren. Voorbeelden zijn de aanleg van bufferstroken, het herstel van de structuur van waterlopen, het wegwerken van vismigratieknelpunten en de verdere uitbouw en optimalisering van de afvalwatersanering.

BETER OMGAAN MET OVERSTROMINGEN

Overstromingen in het Benedenscheldebekken

Het Benedenscheldebekken is van nature gevoelig voor overstromingen. Daarbij komt dat heel wat valleigebieden ingenomen zijn door bebouwing. In het verleden deed zich dan ook geregeld wateroverlast voor, onder meer in de omgeving van de Grote Molenbeek-Vliet en de Benedenvliet.

Overstroombaar gebied

- Grote kans
- Middelgrote kans
- Kleine kans

Overstroombare gebieden in het Benedenscheldebekken

Het **bekkenspecifieke deel voor het Benedenscheldebekken** bevat bijkomende acties om ons beter te beschermen tegen overstromingen. Zo worden gecontroleerde overstromingsgebieden ingepland langs de Benedenvliet, de Grote Molenbeek-Vliet en de Molenbeek-Kottembeek en beschermt het Sigma-plan ons tegen extreme weersomstandigheden langs de tijgevoelige Zeeschelde, Durme en Rupel.

Meerlaagse waterveiligheid, beste garantie op bescherming

Klimaatverandering verhoogt het risico op overstromingen. Europa drong dan ook aan op een nieuwe overstromingsaanpak. In uitvoering van de Overstromingsrichtlijn schatten de lidstaten het risico op overstromingen in en nemen ze maatregelen om de schade te beperken.

De richtlijn vraagt in te zetten op maatregelen die ons beschermen tegen overstromingen (protectie), op maatregelen die de schade beperken (preventie) en op maatregelen die ervoor zorgen dat we voorbereid zijn als een overstroming zich voordoet (paraatheid). Een combinatie van protectieve, preventie en paraatheid-verhogende maatregelen biedt de beste garantie. In Vlaanderen is deze visie vertaald in het beleidsprincipe van meerlaagse waterveiligheid.

Meer info hierover vindt u op www.hoogwaterzonderkater.be.

Een drietrapsstrategie voor een evenwichtige waterbalans

Watertekort en wateroverlast zijn beide het gevolg van een onevenwichtige waterbalans. De problemen worden samen aangepakt met de drietrapsstrategie: vasthouden-bergen-afvoeren. Zo stimuleren we om hemelwater zoveel mogelijk op te vangen en te hergebruiken (regenputten) of in de grond te laten sijpelen (via infiltratievoorzieningen). Het water dat niet ter plekke kan vastgehouden worden, wordt zoveel mogelijk geborgen in valleigebieden (overstromingsgebieden, wachtbekkens) en pas als dat niet lukt, wordt het gericht afgevoerd.

We houden het hemelwater vast en vlakken de piekdebieten af door het te hergebruiken of in de bodem te laten sijpelen. De sponswerking van de bodem zorgt ook voor een hoger debiet naar de waterloop in drogere perioden. Zo vormt een herstel van de natuurlijke waterhuishouding de valleien om tot klimaatbuffers. Het behoud van de open ruimte is hierbij van groot belang.

Meer ruimte voor overstromingswater

Van gebieden die van nature overstroomden, proberen we zoveel mogelijk het waterbergend vermogen te behouden. Op andere plaatsen leggen we gecontroleerde overstromingsgebieden aan om overstromingsschade te verminderen. Voor overstromingen vanuit de zee (stormtij) wordt het Sigmaplan uitgevoerd.

Wanneer het overstromingsrisico van een signaalgebied te groot is om het gebied verder te ontwikkelen als woon-gebied of industriegebied, dan beslist de Vlaamse Regering over een nieuwe invulling van dat gebied. Alle informatie over signaalgebieden staat op www.signaalgebieden.be.

Paraat staan

Dreigt er toch een overstroming, dan zorgen we ervoor dat informatie snel en correct doorstroomt. Waterbeheerders, hulpdiensten en burgers kunnen dan tijdig maatregelen nemen om schade en ellende te beperken. De portaalsite www.waterinfo.be bundelt alle metingen en voorspellingen voor de bevaarbare en onbevaarbare waterlopen.

BENEDEN
SCHELDE
BEKKEN

BELANGRIJKE GEBIEDEN UITGELICHT

Werken aan de goede toestand doen we stap voor stap en gebied per gebied.

In het Benedenscheldebekken streven we in één speerpuntgebied (de Kalkenvaart) naar een goede toestand tegen 2021. In de aandachtsgebieden Grote Molenbeek-Vliet, Benedenvliet, Groot Schijn, Benedendurme en Zeeschelde met Rupel willen we een belangrijke kwaliteitsverbetering realiseren. Uiteraard blijven we ook in de andere gebieden in het bekken investeren.

“

Werken aan de goede toestand doen we stap voor stap en gebied per gebied.

Het bekkensecretariaat brengt alle betrokkenen samen in een gebiedsgericht overleg om de maatregelen en acties te bundelen en op elkaar af te stemmen. Zo komen we op het terrein sneller tot resultaat.

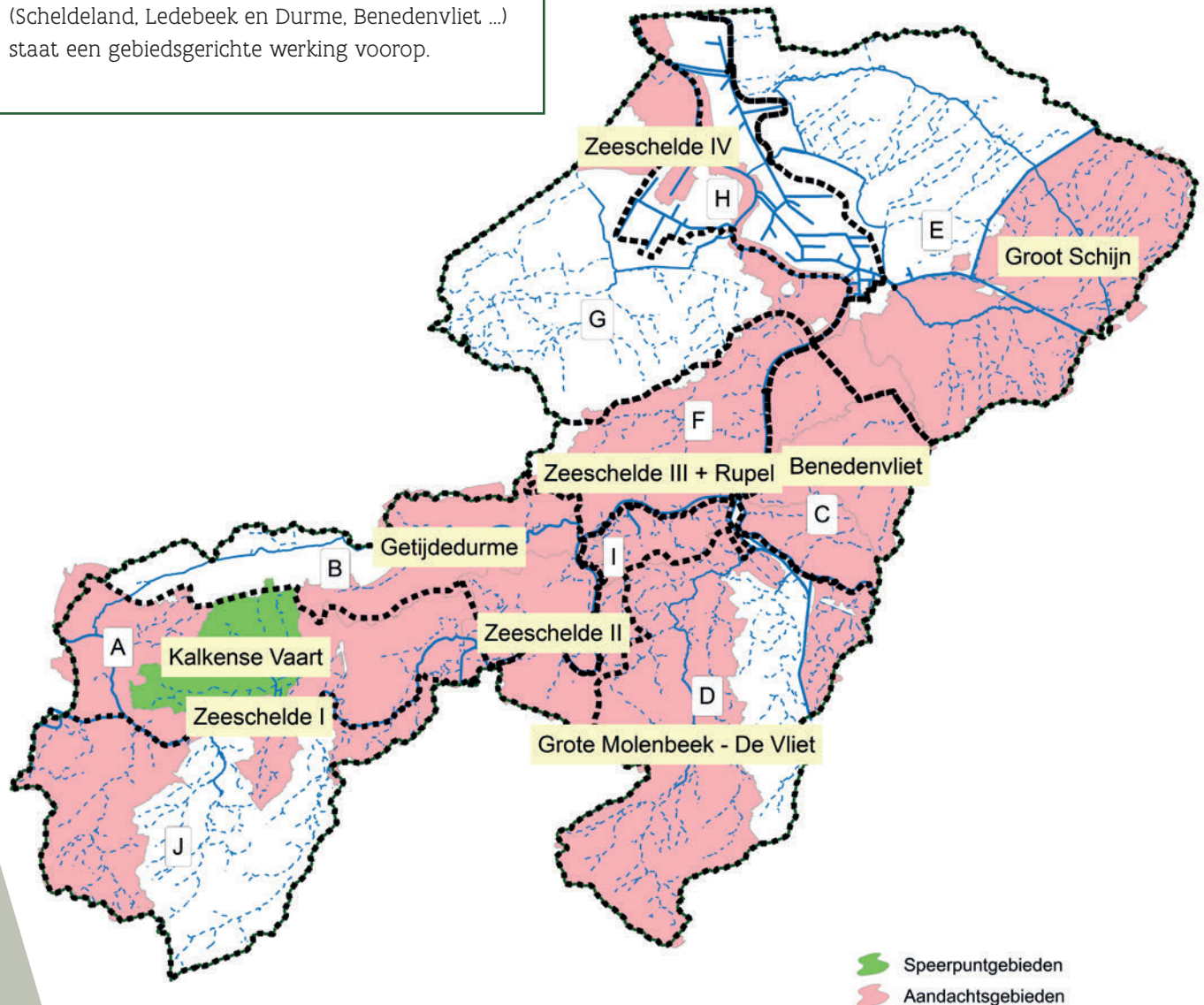
In deze brochure zetten we enkele gebieden in de kijker. Meer informatie over de andere gebieden en de acties die er op stapel staan, leest u in het [beggenspecifieke deel](#) en de [actielijst](#).

Het Benedenscheldebekken wordt gekenmerkt door een diversiteit van regio's, elk met hun eigenheid, problemen en kansen. In het ene gebied ligt de nadruk op waterkwantiteit, in een ander gebied op waterkwaliteit of ecologie.

Op basis van de huidige waterkwaliteit en de afstand tot de opgelegde normen van de kader-richtlijn Water zijn in het Benedenscheldebekken één speerpuntgebied en vijf aandachtsgebieden aangeduid. In het speerpuntgebied willen we in 2021 een goede watertoestand bereiken, in de aandachtsgebieden in 2027. Ook in de andere gebieden (Scheldeland, Ledebeek en Durme, Benedenvliet ...) staat een gebiedsgerichte werking voorop.

A	Scheldeland
B	Ledebeek en Durme
C	Benedenvliet
D	Vliet en Zielbeek
E	Schijn
F	Barbierbeek
G	Land van Waas
H	Scheldehaven
I	Scheldeschorren
J	De drie Molenbeken

Gebiedsgerichte aanpak van het waterbeheer in het Benedenscheldebekken

KALKENVAART

Langs de Schelde liggen belangrijke waterrijke gebieden die de overgang vormen tussen land- en watergebonden ecosystemen. Ze fungeren als buffer en als natuurlijke spons. De Damvallei in Destelbergen en de Kalkense Meersen ten zuiden van Kalken behoren tot het Vlaams Ecologisch Netwerk en zijn Europees beschermd Habitatrichtlijngebied. De Maanbeek, de Laresloot en de Slotte vormen een natte verbinding tussen deze gebieden. De Kalkenvaart is bepalend voor de waterhuishouding van de Kalkense Meersen.

Langs de Schelde liggen belangrijke waterrijke gebieden die de overgang vormen tussen land- en watergebonden ecosystemen.

Goede toestand binnen bereik

Het afstroomgebied van de Kalkenvaart is aangeduid als speerpuntgebied. De verschillende afzonderlijke kwaliteitsparameters wijzen erop dat de goede toestand binnen doelbereik ligt. Macro-invertebraten halen al een goede toestand. Om de toestand van de waterplanten en de vissen te verbeteren en het stikstof- en fosforgehalte te verminderen, zijn wel nog extra inspanningen nodig.

De aanleg van de collector 'Schoorstraat-Kortewagenstraat' (Wetteren), die een aanzienlijke vuilvracht op de Laresloot en de Oude Schelde zal saneren, zal hier ongetwijfeld toe bijdragen.

Vrije vismigratie op Kalkenvaart en Driesesloot herstellen

Vrije vismigratie is essentieel voor het bereiken van de goede toestand in het speerpuntgebied Kalkenvaart. Het pompstation tussen de Schelde en de Kalkenvaart en de terugslagkleppen op de Driesesloot verhinderen de vismigratie. ANB en VMM zoeken samen naar een oplossing voor de uitwatering van de Driesesloot. Ondertussen bouwden Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z) en ANB in 2016 al een vistrap in de Bellebeek, die ook met het watersysteem van de Kalkenvaart in verbinding staat. De vistrap in de Bellebeek helpt vissen om het niveauverschil tussen de beek en de Schelde te overbruggen.

Samen werken aan hydrologisch herstel

Een goede structuurkwaliteit draagt bij tot een goede ecologische kwaliteit van de waterloop. Met structuurkwaliteit wordt bijvoorbeeld de structuur van de bedding en de mate van meanderen bedoeld. We bekijken de hydromorfologische ontwikkelingsmo-

gelijkheden van de Maanbeek, de Laresloot, de Oude Schelde, de 's Gravenbrielbeek, de Kalkenvaart en de Bellebeek. Het structuurherstel van deze beken zal ook een positieve impact hebben op de Kalkense Meersen. Deze waterlopen fungeren immers als voeding voor de Kalkense Meersen.

Vispassage aan de Kalkenvaart ter hoogte van de RWA-gracht

Integraal project voor de Maanbeekvallei

Via het integraal project voor de Maanbeekvallei wil de provincie Oost-Vlaanderen de ecologische functies van het gebied versterken. Langs de Maanbeek wordt een oeverzone met flauw talud ingericht en het slib wordt geruimd. Het aanplanten van zwarte els in de taluds zal de oevers versterken. Er worden ook vispaaiplaatsen aangelegd en een vis- en surfvijver wordt ecologisch heringericht. Bovendien wordt het slotenpatroon in het gebied hersteld.

Voor meer informatie: www.oost-vlaanderen.be/gestroomlijndlandschap.

GETIJDENRIVIEREN ZEESCHELDE, RUPEL EN BENEDENDURME

De Schelde en haar zijrivieren staan tot ver landinwaarts onder invloed van de getijden van de Noordzee. Bij extreme weersomstandigheden, zoals stormtij en zware regenval, kan dat leiden tot gevaarlijk hoge waterstanden en zelfs overstromingen.

Het Sigmplan maakt de wijde regio rond de Schelde en haar zijrivieren veiliger en natuurlijker. Tegelijk houdt het plan rekening met het economische en recreatieve belang van de rivieren. Het Sigmplan krijgt een centrale plaats in het integraal waterbeheer in het Benedenscheldebekken.

“ **De Schelde en haar zijrivieren krijgen opnieuw meer ruimte.**

Sigmplan zet in op meer veiligheid en natuur

Bijkomende overstromingsgebieden en dijkwerken beschermen de valleien van de Schelde en haar zijrivieren beter tegen watersnood. De focus ligt op meer ruimte voor de rivieren. Dijken worden tot op een veilige hoogte verhoogd en zo goed mogelijk ingepast in het landschap.

Het Sigmplan levert ook een belangrijke bijdrage aan de Europese natuurdoelen voor Vlaanderen. Grote delen van het getijdengebied van de Schelde zijn aangeduid als speciale beschermingszone. Omdat de maatregelen om de natuur te beschermen ook bijdragen aan het bereiken van de goede ecologische toestand, zijn die delen van de rivier aangeduid als aandachtsgebied.

Een gefaseerde uitvoering van het Sigmaplan

In het Benedenscheldebekken liggen de projectgebieden van het Sigmaplan langs de Zeeschelde, de Rupel en de Benedendurme. Dit zijn getijdenrivieren, waar het waterpeil tweemaal per dag stijgt en daalt.

De projecten worden gefaseerd uitgevoerd. Sommige werken zijn nog in volle uitvoering, andere zijn afgerond en bewezen al hun nut tijdens recente stormen. Langs de Schelde traden bijvoorbeeld de overstromingsgebieden Lippenbroek in Hamme en Paardeweide in Berlare al in werking, langs de Durme Potpolder I in Waasmunster.

Op korte termijn staan onder meer de aanleg van de zuidelijke ringdijk voor het gecontroleerde overstromingsgebied Vlassenbroek en de aanleg van de ringdijk in het ontpolderingsproject Groot Broek (cluster Durmevallei) op de planning. De aanpassingen van de Scheldekaaien 'Sint-Andries en het Zuid' en 'Nieuw Zuid' en de werken aan de Zeescheldedijken in Wetteren, Jabbeke (rechteroever) en Blokkersdijk (linkeroever) zijn in uitvoering.

Volgens de planning zijn de laatste Sigmaprojecten afgerond in 2030. Daarna moeten de Schelde en haar zijrivieren klimaatbestendig zijn tot het jaar 2100.

Voor meer informatie: www.sigmaplan.be.

Rivierherstel voor de Durme

Stroomafwaarts Lokeren werd op de Durme jaren geleden een scheidingsdam gebouwd om de getijden tegen te houden. Voorbij deze dam (bekken van de Gentse Kanalen) zijn er geen getijden meer, stroomafwaarts de dam (Benedenscheldebekken) laten ze zich wel nog voelen. Doordat dit deel van de Durme van zijn bovenloop (de Moervaart) is afgesneden, treedt verzanding op. Ook de Moervaart, die haar water moet afvoeren in het kanaal Gent-Terneuzen, zorgde bij hevige regen soms voor wateroverlast. Vispassage tussen de Durme en de Moervaart was onmogelijk.

Sinds begin 2016 heeft de dam een nieuw pompstation met vistrap. Het nieuwe pompstation helpt de dam haar beschermende functie tegen overstromingen uit te oefenen, met behoud van het bovendebiet. Het pompstation pompt bij extreme regen water vanuit de Moervaart over in de Durme, zodat Lokeren gespaard blijft van wateroverlast. Bij normale weersomstandigheden kan het pompstation helpen om de aanzanding van de Durme tegen te gaan. De nieuwe hevelvistrap maakt vismigratie tussen de Durme en de Moervaart opnieuw mogelijk.

Het project kadert in het rivierherstelplan van W&Z voor de Durme. Naast het herstel van het bovendebiet van de Durme omvat dit plan maatregelen die de waterhuishouding in het Waasland moeten verbeteren: het wegwerken van de structurele achterstand in onderhoudsbaggerwerken en de realisatie van het geactualiseerde Sigmaplan. De Sigmaprojecten zijn erop gericht om in het afwaartse deel van de Durme de kracht van de getijdewerking te temperen en meer ruimte te creëren voor de rivier, terwijl in het opwaartse deel voornamelijk natte graslanden aangelegd worden die door hun sponswerking de waterafvoer vertragen.

BENEDENVLIET

Het stroomgebied van de Benedenvliet ontspringt in drie bovenlopen (de Kleine Struisbeek in Wilrijk, de Edegemse beek in Edegem en de Mandoersebeek in Kontich) die samenvloeien in de Struisbeek die verder afwaarts de Benedenvliet vormt. Het stroomgebied ligt volledig binnen de sterk verstedelijkte zuidrand van Antwerpen. Enkele kilometers afwaarts van de Boomsesteenweg (A12) in Aartselaar mondt de Benedenvliet uit in de Schelde. Dit gebeurt deels gravitair en deels via een pompinstallatie.

Door de vele verhardingen en gemengde rioleringen kampt het gebied met een versnelde afvoer van regenwater en sterk verdund afvalwater.

Wateroverlast aanpakken

Het stroomgebied van de Benedenvliet wordt geconfronteerd met wateroverlast vanuit de waterlopen en de rioleringen en de waterkwaliteit stagneert er. De rioleringsgraad is er hoog, maar er liggen vooral gemengde rioleringen. Samen met de vele verhardingen zorgt dit voor een versnelde afvoer van regenwater naar de waterlopen, voor sterk verdund afvalwater op de rioolwaterzuiveringsinstallatie van Aartselaar, voor rioleringen die het vele water niet kunnen slikken en voor vaak werkende overstorten. Langs de Benedenvliet en haar bovenlopen de Kleine Struisbeek in Wilrijk, de Edegemse beek in Edegem en de Mandoersebeek in Kontich, zijn er geregeld kritieke overstromingen.

Bekkensecretariaat zoekt mee naar structurele oplossingen

De oplossing ligt in een combinatie van maatregelen: de bestaande verharde oppervlakken afkoppelen, signaalgebieden (gronden met een harde gewestplanbestemming die belangrijk zijn voor waterberging) vrijwaren van ontwikkeling en meer opwaartse buffering in combinatie met gecontroleerde overstromingsgebieden. Omwille van de complexe situatie coördineert het bekkensecretariaat het overleg met alle betrokkenen. Onder meer de VMM, de provincie Antwerpen, Ruimte Vlaanderen, Aquafin en de betrokken gemeenten zitten mee aan tafel.

Meer ruimte voor waterberging

De provincie Antwerpen zet in dit gebied maximaal in op bovenstroomse buffering. Zo zal de provincie via bijkomende overstromingsgebieden en oeverherinrichting meer bergingscapaciteit creëren. Er zijn ingrepen gepland op de Kleine Struisbeek aan de Dijkstraat en de Doornstraat in Aartselaar en Wilrijk en op de Grote Struisbeek aan de Rijkerooistraat in Kontich. Ook voor de wateroverlast aan de Groeningenlei in Kontich zoekt de provincie naar een oplossing.

Voor de signaalgebieden 'Benedenvliet-IJsselaar' in Aartselaar en Antwerpen en 'Kleine Struisbeek' in Antwerpen heeft de Vlaamse Regering beslist dat de ruimtelijke bestemming moet aangepast worden omdat het overstromingsrisico er te groot is om de gebieden verder te ontwikkelen. Ook voor de signaalgebieden 'Solhof' en 'Cleydaal-Kerken-einde' in Aartselaar en Hemiksem en 'Universiteit Antwerpen' in Edegem en Antwerpen zocht het bekkensecretariaat recent in samenspraak met alle betrokkenen naar een oplossing.

Hemelwater in bedrijvzone Terbekehof in Wilrijk afkoppelen

De industrieterreinen in de omgeving van de Benedenvliet in Aartselaar hebben een belangrijke impact op de piekdebieten en het verdunde afvalwater naar het rioolwaterzuiveringsstation net afwaarts de A12. Voor het industriegebied 'Terbekehof' in Wilrijk zijn er plannen voor een nieuw rioleringsstelsel met de afkoppeling van het hemelwater en buffering op het industrieterrein. De provinciale ontwikkelingsmaatschappij Antwerpen en de stad Antwerpen nemen, in samenwerking met de rioolbeheerder Rio-link, hierin initiatief. De eerste fase start in het najaar van 2016 en omvat de heraanleg van de Oude Baan met een gescheiden riolering, deels voorzien in een buffergracht.

Ook de woonwijken rond de industrieterreinen worden afgekoppeld. Zo wordt in 2017 gescheiden riolering aangelegd in de Atomiumlaan. Hierdoor komt er meer buffercapaciteit beschikbaar en kan de riolering van de wijk Neerland bij hoge waterpeilen vlotter afwateren.

DRIE MOLENBEKEN

Ten zuiden van de as Gent-Aalst bevinden zich de stroomgebieden van de Molenbeek-Gondebeek, de Molenbeek-Kottembeek en de Molenbeek-Grote Beek. Deze drie Molenbeken lopen ongeveer parallel vanuit het zuiden noordwaarts en monden uit in de Schelde.

Belangrijk voor natuur

Delen van de stroomgebieden van de drie Molenbeken zijn aangeduid als VEN-gebied, als ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang en als Europees beschermd Habitatrichtlijngebied. Daarom willen we de ecologisch waardevolle trajecten verder versterken. Zo is de huidige structuurkwaliteit van de Gondebeek aan het boscomplex Aelmoeseneie in Moortsele en van de bovenloop van de Molenbeek-Kottembeek aan de bossen opwaarts de kern van Sint-Lievens-Houtem eerder zwak. Vooraleer in te zetten op structuurherstel, gaan we de lozingspunten op deze waterlopen saneren.

Verder inzetten op rioleringen

Het stroomgebied van de Molenbeek-Kottembeek kent een achterstand in de uitbouw van de saneringsinfrastructuur. De VMM, Aquafin, de gemeenten en de rioolbeheerders werken verder om riolering aan te leggen en deze aan te sluiten op een zuiveringsinstallatie. Zo worden de bovengemeentelijke collectoren 'Klinkaard Kriephoek' (Wetteren en Lede), 'Molenbeek fase 2' (Wetteren) en 'Kwaadbeek Hooimeersbeek' (Oosterzele) de komende jaren uitgevoerd. Deze bovengemeentelijke projecten worden in combinatie met gemeentelijke rioleringsprojecten uitgevoerd.

Calamiteiten bestrijden

In het afstroomgebied van de Molenbeek-Kottembeek hebben zich in het verleden meermaals calamiteiten voorgedaan, zoals lange perioden van schuimvorming en een bruine driesem. Het bekkensecretariaat houdt hier samen met de VMM en de gemeenten Wetteren en Lede de vinger aan de pols. De VMM zal multiparametersondes plaatsen die automatisch getriggerd worden wanneer er zich een calamiteit voordoet. Zo kan er een waterstaal genomen worden op het moment van het incident en kan de oorzaak van de vervuiling snel getraceerd en aangepakt worden.

GROTE MOLENBEEK-VLIET

In dit aandachtsgebied stromen de Grote Molenbeek en de Kleine Molenbeek min of meer parallel in noordoostelijke richting. Waar beide beken samenvloeien, ontstaat de Vliet.

Het gebied is erg gevoelig voor overstromingen. De waterlopen gaan ter hoogte van Merchtem en Londerzeel over van waterlopen met een relatief groot verval naar beken met weinig verval. Daardoor ontstaan aan de voet van het talud vaak overstromingen. Grote delen van het stroomgebied zijn verhard en waterbergingsgebieden zijn ingenomen door bewoning of opgehoogd.

Meerlaagse waterveiligheid kan een antwoord bieden op de complexe overstromingsproblematiek in het stroomgebied van de Grote Molenbeek-Vliet.

Minder wateroverlast door goed afgestemde maatregelen

Om de wateroverlast in het stroomgebied van de Grote Molenbeek-Vliet aan te pakken, stemden de VMM en de provincie Vlaams-Brabant hun hydraulische modellen op elkaar af en rekenen ze de gevolgen van mogelijke ingrepen op de waterlopen samen door.

De provincie zal bijkomende waterbergingsgebieden inrichten langs de Puttenbeek en Puttengracht in Opwijk en langs de Kleine Molenbeek in Meise en Londerzeel.

Het overstromingsgebied 'Smidsestraat' langs de Grote Molenbeek in Asse wordt uitgebreid.

De VMM bakende via het bekkenspecifieke deel de uitbreiding van het overstromingsgebied Robbroekstraat op de Grote Molenbeek af. Deze uitbreiding is nodig om de wijk Sneppelaar in Londerzeel te vrijwaren van wateroverlast.

Wanneer de overstromingsgebieden gerealiseerd zijn, zullen de VMM en de provincie onderzoeken of de sturing centraal kan gebeuren, zodat de buffercapaciteit optimaal benut wordt.

Op termijn wil de VMM de dynamiek in het afwaartse deel van de Vliet verhogen, de relatie met de vallei verbeteren en de gravitaire afwatering herstellen. Hierdoor verdwijnt het vismigratieknelpunt tussen de Vliet en de Schelde, verhoogt de veiligheid en vermindert de energiebehoefte voor de pompinstallatie.

In Puurs staan enkele gronden langs de Grote Molenbeek vaak onder water. De gemeente Puurs zal deze gronden aankopen en inrichten als overstromingszone.

Vallei van de Grote Molenbeek – Vliet, Malderse steenweg, overstromingen januari 2016

Woningen beter beschermen tegen wateroverlast

Door schotten en terugslagkleppen te plaatsen, buitenmuren waterdicht te maken, verluchttingsgaten af te dichten,... kunnen burgers er voor zorgen dat hun woning beter beschermd is tegen wateroverlast. De VMM en de polder Vliet en Zielbeek onderzoeken welke aanpassingen aan individuele woningen in het stroomgebied van de Grote Molenbeek-Vliet nodig zijn om ze beter te beschermen tegen wateroverlast. Dit project dient als voorbeeld voor andere overstromingsgevoelige woningen in Vlaanderen.

BENEDEN
SCHELDE
BEKKEN

WATEROVERLEG IN HET BENEDENSCHELDEBEKKEN

Beken en rivieren stromen dwars door administratieve grenzen. De vele functies en aspecten van water overschrijden de bevoegdheden van de verschillende overheden en administraties. In het integraal waterbeleid werken de betrokken beleidsdomeinen en bestuursniveaus samen om water gerelateerde kwesties zoals wateroverlast of slechte waterkwaliteit aan te pakken.

Het overleg tussen alle betrokkenen binnen een bekken heeft een bestuurlijke pijler (bekkenbestuur), een maatschappelijke pijler (bekkenraad) en een ambtelijke pijler (gebiedsgericht en thematisch overleg). Motor van het integraal waterbeleid in een bekken is het bekkensecretariaat.

Bekkenbestuur: elk bekken zijn bestuur

Het bekkenbestuur coördineert het waterbeleid op het niveau van het bekken. Het bekkenbestuur is verantwoordelijk voor het bekkenspecifieke deel van het stroomgebiedbeheerplan en adviseert onder meer de waterbeleidsnota en het Vlaamse deel van het stroomgebiedbeheerplan.

In dit orgaan zetelen vertegenwoordigers van de betrokken Vlaamse beleidsdomeinen en vertegenwoordigers van de lokale besturen (provincies, gemeenten, polders en wateringen). Het bekkenbestuur neemt beslissingen op bestuurlijk vlak.

De covoorzitters van het bekkenbestuur van het Benedenscheldebekken zijn de gouverneur van Oost-Vlaanderen en de gouverneur van Antwerpen. De bekkencoördinator is secretaris.

Bekkenraad: iedereen zijn zeg

De bekkenraad is het adviesorgaan van het bekken waarin de maatschappelijke belangengroepen en sectoren betrokken bij het waterbeleid vertegenwoordigd zijn: landbouw, natuur, bos, milieu en landschap, industrie en handel, ontginning en energie, visserij, toerisme en recreatie, wonen en de transport- en vervoersector.

De bekkenraad staat in voor het overleg met het middenveld op bekkenniveau. De voorzitter van de bekkenraad is de bekkencoördinator.

Gebiedsgericht en thematisch overleg om beter vooruit te gaan

In het gebiedsgericht en thematisch overleg zijn alle waterbeheerders op ambtelijk vlak vertegenwoordigd. Hier worden documenten voor het bekkenbestuur en de bekkenraad voorbereid, knelpunten besproken en eventueel aan het bekkenbestuur overgedragen.

Zo brengt het bekkensecretariaat alle partners samen in een gebiedsgericht overleg over het speerpuntgebied Kalkenvaart. Ook voor de stroomgebieden van de Benedenvliet en van de Grote Molenbeek-Vliet brengt het bekkensecretariaat de betrokkenen samen. Op basis van een gemeenschappelijke visie willen we er de inspanningen bundelen. Zo kunnen we op het terrein zichtbare stappen vooruit zetten om op termijn de goede toestand te halen.

Bekkensecretariaat: motor van de bekkenwerking

Het bekkensecretariaat staat in voor de dagelijkse werking binnen het bekken en het voorbereidende werk voor het bekkenbestuur. Het bekkensecretariaat bereidt het bekkenspecifieke deel van het stroomgebiedbeheerplan voor en organiseert de bijeenkomsten van het bekkenbestuur en de bekkenraad. Op vraag van het bekkenbestuur organiseert het bekkensecretariaat ook gebiedsgericht en thematisch overleg.

De dagelijkse leiding van het bekkensecretariaat ligt bij de bekkencoördinator. De bekkencoördinator wordt bijgestaan door één of meerdere planningsverantwoordelijke(n). De bekkencoördinatoren en planningsverantwoordelijken behoren tot het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie of het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare werken. Per provincie is er ook een vertegenwoordiger van het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening. Ook de provincies stellen personeel ter beschikking van het bekkensecretariaat.

Grensoverschrijdend wateroverleg

Het bekkensecretariaat van het Benedenscheldebekken is lid van de grensoverschrijdende werkgroep 'Kreken en Polders'. Dit ambtelijk overleg bestaat uit instanties uit Vlaanderen en Nederland die verantwoordelijk zijn voor het waterbeleid en -beheer. Doel van de werkgroep is elkaar informeren en ervaringen uitwisselen over het integraal waterbeheer en de waterbeheerplannen. Er gebeurt ook afstemming van grensoverschrijdende projecten in het kader van Interreg en andere grensoverschrijdende programma's.

BENEDEN
SCHELDE
BEKKEN

MEER INFORMATIE

Op www.benedenscheldebekken.be vindt u het bekenspecifieke deel voor het Benedenscheldebekken en allerlei bijkomende informatie.

Het geoloket stroomgebiedbeheerplannen visualiseert de waterlichamen en de plaatsgebonden acties binnen het bekken. Van elk oppervlaktewaterlichaam en elke actie kunt u er een fiche raadplegen.

- » Een **oppervlaktewaterlichaamfiche** geeft de informatie die over dat oppervlaktewaterlichaam aan Europa gerapporteerd wordt: de karakterisering van het waterlichaam, de doelstellingen en afwijkingen, de druk- en impact analyse, de toestandsbeoordeling en de kwaliteitsnormen voor gevaarlijke stoffen.
- » Een **actiefiche** bevat een korte beschrijving van de actie, geeft aan waar en wanneer de actie zal uitgevoerd worden, op hoeveel de kostprijs geraamd is en of deze middelen al beschikbaar zijn.

Via het **geoloket zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen** kunt u opzoeken in welke zone een woning ligt en welke projecten in de buurt gepland zijn:

- » een zone waar het afvalwater al opgevangen wordt in een riool, of het in de toekomst zal opgevangen worden, en waar de gemeente/rioolbeheerder of het gewest instaat voor de verdere zuivering
- » een zone waar de burger zelf het afvalwater moet zuiveren.

Een stroomgebiedbeheerplan bevat naast de bekenspecifieke delen ook andere plandelen. Alle plandelen zijn te raadplegen via <http://www.integraalwaterbeleid.be>.

Bekkensecretariaat Benedenscheldebekken

p/a Waterwegen en Zeekanaal NV
Anna Bijnsgebouw, Lange Kievitstraat 111-113 bus 44
2018 Antwerpen
T 03 224.67.09
benedenschelde-sec@wenz.be
www.benedenscheldebekken.be

D/2016/6871/039

Foto's: VMM, Bekkensecretariaat, provincie Antwerpen, provincie Vlaams-Brabant, Wetteren,
Waterwegen en Zeekanaal NV, ANB

v.v.: Philippe D'Hondt, voorzitter CIW